

Аналіз стану і динаміки проблемних активів банківської системи України

Здійснено аналіз стану, динаміки і структури проблемних активів у банківській системі України. Оцінено обсяги резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, сформованих в українській банківській системі за період 2006–2013 рр. Наведено динаміку обсягів проблемних активів та визначено їх вплив на фінансові результати банківської системи. За результатами аналізу статистичних даних сформульовано висновки щодо ефективності управління проблемними активами.

Ключові слова: проблемні активи, проблемні кредити, кредитні операції, банківська система, резерви за активними операціями.

Постановка проблеми. Одним із наслідків впливу фінансово-економічної кризи на діяльність комерційних банків стало зростання частки та обсягу проблемних активів. Така ситуація негативно позначилася на результатах фінансової діяльності банків, адже банки понесли витрати на формування резервів під активні операції. Великий обсяг проблемних активів призвів до падіння довіри до банків з боку вкладників та акціонерів, виникнення проблем із платоспроможністю та ліквідністю, погіршення репутації банків. З огляду на це, актуалізується необхідність пошуку шляхів удосконалення управління проблемними активами вітчизняної банківської системи, що зумовлює потребу вивчення поточного стану проблемних активів та визначення їх тенденцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що в науковій літературі аналізу та оцінці обсягів проблемних активів приділено недостатньо уваги. Як показали дослідження, увага науковців переважно зосереджена на загальних питаннях управління проблемними активами для мінімізації витрат та забезпечення фінансової стійкості банку. У цьому аспекті слід зазначити, що значним внеском у теорію і практику управління проблемними активами банків стали роботи таких вітчизняних науковців та практиків, як О. І. Барановський, Р. А. Герасименко, О. В. Дзюблюк, М. О. Долгалова, В. І. Міщенко, А. М. Мороз, Л. О. Примостка, Б. І. Пшик, Р. А. Слав'юк, В. А. Фурсова.

Тому метою статті є аналіз стану та динаміки проблемних активів у банківській системі України у 2006-2013 рр. та визначення ступеня їх впливу на фінансовий результат банківської системи.

Виклад основного матеріалу. Фінансова криза суттєво вплинула на діяльність вітчизняних банків, які до жовтня 2008 р. працювали досить успішно, а на кінець 2009 р. мали збитки в обсязі 38 450 млн. грн. [1]. Це перевищує суму прибутків, одержаних банківською системою за три попередні роки, яка становила 18 068 млн. грн. З початку 2009 р. резерви за активними операціями банків зросли на 36,1 млрд. грн., у тому числі за кредитними операціями на 31,1 млрд. грн., або на 70%. Це, своєю чергою,

Таблиця 1

Фінансові результати банківського сектору України у 2006-2012 рр.*

Назва показника	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013
Доходи	41645	68185	122580	142995	136848	142778	150449
Витрати	37501	61565	115276	181445	149875	150486	145550
Результат діяльності	4144	6620	7304	-38450	-13027	-7708	4899
Рентабельність активів, %	1,61	1,50	1,03	-4,38	-1,45	-0,76	0,45
Рентабельність капіталу, %	13,52	12,67	8,51	-32,52	-10,19	-5,27	3,03
Чиста процентна маржа, %	5,30	5,03	5,30	6,21	5,79	5,32	4,51
Чистий спред, %	5,76	5,31	5,18	5,29	4,84	4,51	3,75

* Складено автором на основі опрацювання [1].

негативно відобразилося на фінансових результатах і рентабельності їх діяльності: з 2009 р. і до 2012 р. вона була збитковою (станом на 01.01.2012 р. збитки банків становили 7 708 млн. грн., а рентабельність активів мала від'ємне значення – -0,76%). Основні фінансові показники банківського сектору протягом 2006–2012 рр. відображені в табл. 1.

Збиток банківського сектору був обумовлений насамперед зниженням дохідної бази (на тлі зростання вартості та обсягу залучених ресурсів), погіршенням показників операційної ефективності, а також значними витратами на формування резервів під активні операції (в т. ч. внаслідок значної частки проблемних активів).

На відміну від негативних результатів 2009–2011 рр., за 2012 р. банківська система України продемонструвала позитивний фінансовий результат 4 899 млн. грн., що пов'язано із завершенням формування банками резервів під проблемні активи. Проаналізувати вплив обсягу зростання резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями на фінансовий результат банків можна на рис. 1.

Як видно з наведеного рисунку, простежується обернена залежність між зростанням обсягу формування резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями і фінансовим результатом діяльності банків. Проведений аналіз показує, що основною причиною збитковості банківської системи України є надмірно високий обсяг проблемних активів у загальній структурі банківських активів.

Загальні тенденції проблемних активів можна простежити за змінами обсягів резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями. Таке твердження виникає з того, що резерви під втрати за активними операціями – це частина вартості негативно класифікованих активів банку, яку банк достовірно, на основі попереднього досвіду, може вважати втраченою і відтак відносить на витрати своєї діяльності. З точки зору обліку, резерви є контрактивним регулюючим

Рис. 1. Залежність між обсягом сформованих резервів та обсягом отриманого фінансового результату банків України за 2007-2012 рр.
(Складено автором на основі опрацювання [1])

рахунком, який зменшує облікову вартість активів і необхідність формування яких спричинена зменшенням корисності таких активів.

В Україні характерною є стійка тенденція до зростання частки і обсягу резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями. Так, їх питома вага у загальних активах вітчизняної банківської системи зросла із 3,91% в 2006 р. до 15,8% у 2010 р. (табл. 2).

Як видно з наведених у табл. 2 даних, упродовж 2007–2008 рр. темпи зростання резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями значно перевищували приріст банківських активів, а впродовж 2009 р. активи банків зменшилися на 4,94%, тоді як резерв для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями зріс у понад 2,5 рази, що свідчить про суттєве погіршення

Таблиця 2

Динаміка активів та резервів під активні операції комерційних банків України у 2006-2012 рр.*

Показник / роки	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013
Активи							
а) млн. грн.	340179	599396	926086	880302	942088	1054280	1127192
б) у% до попереднього періоду	-	176,20	154,50	95,06	107,02	111,91	107,00
Резерв для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями							
а) млн. грн.	13 289	20 188	48 409	122433	148839	157907	141319
б) у% до активів	3,91	3,37	5,23	13,91	15,80	14,98	12,54
в) у% до попереднього періоду	-	151,92	239,79	252,91	121,57	106,09	90,00

* Складено автором на основі опрацювання [1].

стану портфеля активів банків за рівнем ризику. Варто зазначити, що у період кредитного буму 2001–2007 рр. банки вважали ризики низькими і практично не здійснювали відрахувань у резерви за активними операціями. Темпи зростання резервів значно відставали від зростання обсягів активних операцій. У результаті на момент закінчення кредитного буму і виникнення банківської кризи накопичився значний розрив між необхідними і фактично сформованими резервами. Перевищення темпів зростання резерву порівняно з темпами зростання активів мало місце і в 2010–2011 рр., проте розрив між цими показниками був значно меншим. Разом з тим слід зазначити, що з 2012 р. простежується тенденція до зменшення обсягу резерву для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, що є наслідком зменшення обсягу проблемних активів у портфелях банків.

Структура і склад резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями дозволяють визначити основні чинники їх зростання або зниження і виявити, які саме активи стали найбільш проблемними в умовах фінансової нестабільності. Динаміка та структура резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями протягом 2007–2012 рр. наведена у табл. 3.

Як свідчать наведені дані, найбільшу питому вагу за весь аналізований період у загальному обсязі резервів за активними операціями займали резерви за кредитними операціями. Зокрема, станом на 01.01.2007 р. резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями склав 12 246 млн. грн., що становило 92,15% резерву для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, а станом на 01.01.2011 р. його обсяг зріс до 112 965 млн. грн., хоча частка в загальних резервах зменшилася до 75,9%. Така висока частка резервів за кредитними операціями в загальних резервах вказує на те, що все ж таки основна маса проблемних активів банківської системи України – проблемні кредити.

Зростання обсягів резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями пов'язане із погіршенням якості активів банків та зростанням обсягів проблемних активів зокрема. Так, за офіційними даними Національного банку України на початок 2012 р. проблемні активи української банківської системи склали 15% їхньої загальної суми [3].

Вважаємо, що масштаби вказаної проблеми оцінені не досить достовірно і варіюються в достатньо широкому діапазоні. Варто зазначити, що в даний момент на ринку існує яскраво виражений дефіцит об'єктивної інформації. Повноцінний аналіз стану та тенденцій проблемних активів вітчизняної банківської системи можливий лише за наявності великої кількості даних, яку має в своєму розпорядженні Національний банк України завдяки наданню банками регулярної звітності. Проте Національний банк України не всі дані публікує з необхідною мірою деталізації, а комерційні банки не готові розкривати інформацію про наявні проблеми. Враховуючи дефіцит початкових даних, досить складно сформулювати адекватне уявлення про ситуацію в банківському секторі щодо стану проблемних активів. Крім того, це пов'язано з неоднозначністю самого терміну «проблемні активи», яке використовується Національним банком України та різними

Таблиця 3

Динаміка та структура резервів для відшкодування можливих втрат за активними операціями комерційних банків України у 2006–2012 рр.

Назва показника	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013
Резерв для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями							
а) млн. грн.	13289	20188	48409	122433	148839	157907	141319
б) у% до попереднього періоду	-	151,92	239,79	252,91	121,57	106,09	89,50
Резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями							
а) млн. грн.	12246	18477	44502	99238	112965	118941	108004
б) питома вага в загальних резервах	92,15	91,52	91,93	81,05	75,90	75,32	76,43
в) у% до попереднього періоду	-	150,88	240,85	223,00	113,83	105,29	90,81
Резерви під знецінення цінних паперів							
а) млн. грн.	278,30	285,90	390,20	1948,0	2000,8	1888,1	2364,3
б) питома вага в загальних резервах	2,09	1,42	0,81	17,85	1,34	1,20	1,67
в) у% до попереднього періоду	-	102,73	136,48	499,23	102,71	94,37	125,22
Резерви під інші фінансові активи							
а) млн. грн.	175,90	235,50	387,30	2141,7	4173,5	4679,8	4830,6
б) питома вага в загальних резервах, %	1,32	1,17	0,80	1,10	2,80	2,96	3,42
в) у% до попереднього періоду	-	133,88	164,46	347,74	194,87	112,13	103,22

* Складено автором на основі опрацювання [2]

рейтинговими агентствами, адже під проблемними активами вони мають на увазі проблемні кредитні вкладення. Крім того, відмінність оцінок Національного банку України та рейтингових агентств щодо частки проблемних активів в українських банках пояснюється різними методиками розрахунків. Банкіри пояснюють це тим, що в статистику регулятора не потрапляють реструктуризовані і пролонговані кредити, які рейтингові агентства вважають потенційно проблемними. Так, міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings в цей показник, окрім прострочених кредитів, включає і реструктуризовані позики, що суттєво збільшує обсяги проблемних активів, адже, починаючи з жовтня 2008 р. і до липня 2010 р.

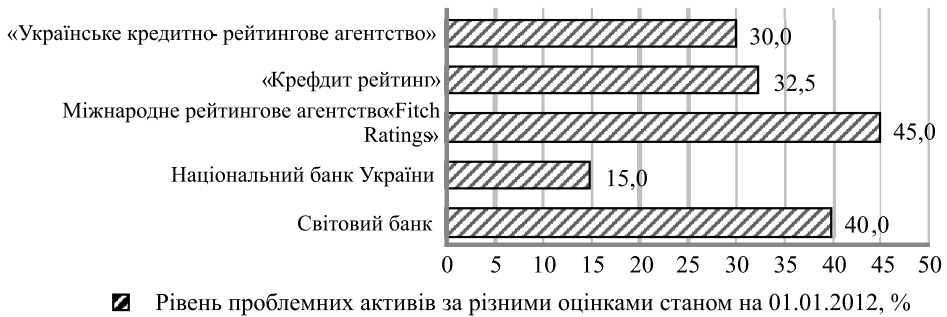

Рис. 2. Рівень проблемних активів у банківській системі України за різними оцінками станом на 01.01.2012, %

(Складено автором на основі опрацювання [5–7])

банківські установи України провели реструктуризацію майже 188 тис. чинних кредитних угод на загальну суму 221 млрд. грн. [4].

Отже, можна зробити висновок, що фактичний обсяг проблемних активів значно перевищує офіційні показники. Рівень проблемних активів за оцінками Національного банку України, Світового банку та рейтингових агентств зображено на рис. 2.

Вважаємо, що кількісно проблемні активи вимірюються як сума їх структурних складових, зокрема проблемних кредитів, проблемних вкладень у цінні папери, проблемної дебіторської заборгованості. Однак сьогодні офіційні статистичні дані банківської системи оприлюднюються лише за проблемними кредитами. Тому подальший аналіз стану і тенденцій проблемних активів будемо оцінювати на основі обсягів проблемних кредитів, як найбільш вагомої структурної складової проблемних активів. При цьому варто зазначити, що вплив решти структурних складових проблемних банківських активів на їх загальний обсяг є несуттєвим, оскільки останніми роками відбувається стрімке нарощування обсягів кредитування і кредитний портфель перевищив 81% обсягів активів банків.

Якість сукупного кредитного портфеля банків оцінимо за співвідношенням резервів на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків та обсягу кредитного портфеля, а також частки проблемних кредитів у кредитному портфелі (табл. 4).

Наведені дані показують, що з початком фінансової кризи при зниженні обсягів банківського кредитування спостерігалось масштабне зростання проблемних активів. Якщо на початку 2008 р. рівень прострочених та сумнівних кредитів становив 1,31% кредитного портфеля банківської системи, що в абсолютному вимірі становило 6,357 млн. грн., то на кінець 2009 р. становив 69,935 млн. грн., тобто 9,36% від загального обсягу наданих кредитів вітчизняними комерційними банками.

При постійному зростанні обсягів простроченої заборгованості за кредитами у кризові роки банки скорочували кредитні вкладення. Ситуація дещо поліпшилася з другої половини 2010 р., коли банки активізували свою кредитну діяльність. За період із 01.07.2010 р. до 01.01.2012 р. їх кредитний портфель збільшився з 717 299 млн. грн. до 825 320 млн. грн.

Таблиця 4

Аналіз якості кредитного портфеля банків України у 2006–2012 рр.

Показник / роки	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013
Кредитний портфель, млн. грн.	269688	485507	792384	747348	755030	825320	815327
Резерв за кредитними операціями, млн. грн.	12246	18477	44502	99238	112965	118941	108004,5
Відношення резервів під кредитні ризики до кредитного портфеля, %	4,54	3,81	5,62	13,28	14,96	14,41	13,25
Проблемні кредити, млн. грн.	4456	6357	18015	69935	84851	79292	72520
Питома вага проблемних кредитів у кредитному портфелі, %	1,65	1,31	2,27	9,36	11,24	9,61	8,9

* Складено автором на основі опрацювання [1].

(або на 115,1%). Проте у другому півріччі 2010 р. темпи зростання обсягів кредитування були менші, ніж темпи росту прострочених кредитів.

Тенденція щодо збільшення обсягів простроченої заборгованості за кредитами установ банківської системи України окреслилася з 2008 р.,

Рис. 3. Частка проблемних кредитів у кредитному портфелі комерційних банків України у 2001–2012 рр., % (Складено автором на основі опрацювання [1])

Таблиця 5

Перелік банківських установ України з найбільшою часткою проблемних кредитів у кредитному портфелі станом на 01.01.2011 р. [8]

Банк	Обсяг проблемних кредитів, млн. грн.	Частка в кредитному портфелі, %
Київ	3202	85
Родовід	2931	71
Сведбанк	8751	53
Укргазбанк	4736	43
Банк Форум	5393	37

Таблиця 6

Перелік банківських установ України з найбільшим обсягом проблемних кредитів у кредитному портфелі станом на 01.01.2011 р. [8]

Банк	Обсяг проблемних кредитів, млн. грн.	Частка в кредитному портфелі, %
Приватбанк	13998	11
Райффайзен Банк Аваль	8248	18
Укрсиббанк	8776	22
Сведбанк	8751	53
Укрсоцбанк	8196	21

і до 01.01.2011 р. прострочена заборгованість банків в Україні постійно зростала.

Згідно з даними Національного банку України, станом на 1.01.2011 р. обсяг негативно класифікованої заборгованості (простроченої і сумнівної) в порівнянні з попереднім роком виріс на 14,9 млрд. грн. (або в 1,2 разу) – з 69,94 до 84,85 млрд. грн. [1], а питома вага проблемної заборгованості у кредитному портфелі досягла 11,24% (рис. 3). І тільки за результатами другого півріччя 2011 р. визначилося певне поліпшення стану кредитних вкладень банків: при зростанні обсягів кредитних вкладень на 104,2% (із 792 047 млн. грн. на 01.07.2011 р. до 825 320 млн. грн. на 01.01.2012 р.) прострочена заборгованість за кредитами скоротилася на 8,1% (із 86 354 млн. грн. до 79 292 млн. грн.). Певне зниження рівня прострочених кредитів у першій половині 2011 р., порівняно із показниками 2010 р., стало результатом певного покращення щодо обслуговування заборгованості, списання проблемних кредитів з балансів провідних банків і відновлення кредитування.

Таким чином, за весь аналізований період частка прострочених кредитів у загальній сумі наданих банками кредитів коливалася в межах від 1,3% (за станом на 01.01.2008 р.) до 11,2% (за станом на 01.01.2011 р.) і залишається значною дотепер. Тенденція до зменшення показника, що простежується протягом періоду 01.10.2011 р. – 01.01.2013 р. (рівень простроченої заборгованості на початок 2013 року склав 8,9% проти 9,61%

Таблиця 7

Рівень проблемних кредитів у банках України
в розрізі позичальників у 2008–2013 рр.,%

Позичальники	01.01. 2009	01.01. 2010	01.01. 2011	01.01. 2012	01.01. 2013	01.04. 2013
Юридичні особи	2,32	11,33	13,96	9,51	8,58	8,87
Фізичні особи	2,87	7,28	9,64	6,57	5,93	6,13
Всього	2,27	9,36	11,24	9,61	8,89	9,32

* Складено автором на основі опрацювання [2: 9].

станом на 01.01.2012), є результатом очищення кредитних портфельів від проблемної заборгованості.

Варто зауважити, що в деяких українських банках, коли частка прострочених кредитів у загальній сумі наданих банками кредитів набула максимального значення 11,24%, цей показник досягав до 85%. Перелік банківських установ з найбільшим обсягом проблемних кредитів станом на 01.01.2011 р. в абсолютному та відносному значеннях наведено в табл. 5 та 6 відповідно.

Детальна інформація щодо динаміки зміни рівня проблемної заборгованості юридичних та фізичних осіб за 2009–2013 рр. наведена в табл. 7.

Як бачимо з даних табл. 7, кредитний портфель юридичних осіб відзначається вищим рівнем проблемності, ніж кредитний портфель фізичних осіб, тому детальніше проаналізуємо якість кредитного портфеля юридичних осіб за географічною та галузевою структурою.

За даними Національного банку України, прострочена заборгованість юридичних осіб на 01.04.2013 р. склала 54 368,0 млн. грн. При цьому максимальна питома вага в загальному обсязі проблемної заборгованості припадає на найбільші міста і прилеглі до них області: Київ і Київську область (57,52%), Дніпропетровську (8,75%), Донецьку (5,51%), Харківську (3,83%), Одеську (3,65%). В сумі прострочена заборгованість по цих регіонах складає 79,25% від загальної суми простроченої заборгованості юридичних осіб. Це пов'язано зокрема з великим обсягом виданих кредитів у вказаних областях, оскільки у великих містах представлені територіальні підрозділи більшості банків (понад 88% кредитів, виданих юридичним особам, припадає саме на ці області).

Найвищий рівень простроченої заборгованості щодо обсягу виданих в області кредитів спостерігається в Чернівецькій області (40,59%). Високим рівнем прострочених кредитів відзначаються також Волинська (31,56%), Сумська (29,74%), Херсонська (28,89%), Луганська (19,02%), і Хмельницька (18,15%) області. Найнижчою часткою прострочених кредитів характеризуються Кіровоградська (3,00%) та Дніпропетровська (3,82%) області. Відносно невисокий рівень простроченої заборгованості (в порівнянні з іншими областями) спостерігається також у Чернігівській (6,19%) та Запорізькій (6,42%) областях.

Якщо розглядати портфель простроченої заборгованості юридичних осіб у розрізі видів економічної діяльності, то слід зазначити, що станом на 01.04.2013 р. основну частку від суми цього портфеля складає прострочена заборгованість у п'яти укрупнених напрямках діяльності: торгівля (37,29%, або 20 273,4 млн. грн.), переробна промисловість (24,24%, або 13 177,4 млн. грн.), будівництво (9,62%, або 5 232,7 млн. грн.), операції з нерухомістю (8,63%, або 4 693,4 млн. грн.), сільське господарство (6,22%, або 3 381,3 млн. грн.).

Вважаємо, що значний рівень проблемної заборгованості в будівництві і торгівлі є закономірним, оскільки саме ці галузі мають найбільшу залежність від позикових засобів. При виникненні в банків проблем із ліквідністю і заморожуванні кредитування більшість будівельних та торговельних підприємств не змогли нормально функціонувати унаслідок нестачі ресурсів. Особливо сильно це позначилося на будівельних компаніях, які отримували фінансування не лише безпосередньо від банків, але й від інвесторів – фізичних осіб, які також використовували банківське кредитування для здійснення вкладень у будівництво житла. Тому на забудовників додатково вплинуло й призупинення програм кредитування населення: в умовах дефіциту коштів вони не змогли своєчасно здати будівельні об'єкти і повернути кредити.

Висновки. Таким чином, проведений ретроспективний аналіз проблемних активів банків України дозволяє виявити загальні тенденції та фактори зміни якості банківських активів. Визначено, що в аналізованому періоді в структурі проблемних активів банків України основну частку займають проблемні кредити, щодо яких простежується характерна стійка тенденція до зростання їх частки і обсягу. Проведений аналіз динаміки обсягів проблемних активів та фінансових результатів діяльності банків України дає підстави зробити висновок про негативний вплив досліджуваного об'єкту на стабільність функціонування банківських установ та підтверджує актуальність удосконалення управління проблемними активами.

Проведене дослідження також свідчить про те, що оптимального механізму вирішення проблеми простроченої заборгованості не розроблено, тому залишаються актуальними питання як поширення позитивного досвіду управління проблемними активами економічно розвинених країн, так і розроблення прогресивних методів управління ними.

Список використаних джерел

1. Основні показники діяльності банків України. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36-807&cat_id=36798.
2. Статистичний бюлетень Національного банку України (електронне видання). – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57897
3. НБУ оцінив проблемні активи банківської системи України у 15%. – Режим доступу : <http://novynar.com.ua/business/164368>
4. Давиденко В. Б. В Украине был реструктуризирован каждый третий кредит / В. Б Давиденко // Дело. – 08.07.2010. – Режим доступу : <http://www.delo.ua/finance/vukraine-restrukturizirovan-k-142594>.

5. Проблемних кредитів в українських банках поменшало. – Режим доступу : http://tvi.ua/problemnih_kreditiv_v_ukrainskih_bankah_romenshalo_-_nbu.
6. Стратегії партнерства Світового банку з Україною на 2012–2016 фінансові роки. – Режим доступу : <http://real-economy.com.ua/publication/117/3386.html>.
7. Fitch: Частка проблемних кредитів у портфелях банків України залишається на рівні 45–50%. – Режим доступу : <http://economics.unian.net/ukr/news/142565-fitch-chastka-problemnih-kreditiv-u-portfelyah-bankiv-ukrajini-zalishaetsya-na-rivni-45-50.html>.
8. Гузенко Н. Банки чистят портфели, списывая проблемные кредиты. – Режим доступу: <http://focus.ua/economy/170042/>.
9. Мустафаева Д. Тенденции и перспективы развития рынка проблемных активов банков Украины / Д. Мустафаева, А. Коноплястый, Г. Винник, В. Шулик, Г. Лурье // Исследование рейтингового агентства «Кредит-Рейтинг» – Режим доступу: http://www.credit-rating.ua/img/st_img/Press-release/2011/09.06.2011/Final_Report_RU3005.pdf.

Дудинець Л. А., Глущенко М. М. Анализ состояния и динамики проблемных активов банковской системы Украины.

Осуществлен анализ состояния, динамики и структуры проблемных активов в банковской системе Украины. Оценены объемы резервов для возмещения возможных потерь по активным банковским операциям, сформированным в украинской банковской системе за период 2006-2013 годов. Приведена динамика объемов проблемных активов и определено их влияние на финансовые результаты банковской системы. По результатам анализа статистических данных сформулированы выводы об эффективности управления проблемными активами.

Ключевые слова: проблемные активы, проблемные кредиты, кредитные операции, банковская система, резервы по активным операциям.

Dudynets L. A., Glushchenko M. M. The Analysis of the Current State and Dynamics of Problem Assets of the Banking System of Ukraine.

Analysis of the current state, dynamics and structure of the problem assets in the banking system of Ukraine was presented. The volume of reserves of Ukrainian banks for the period 2006-2013 to reimburse possible losses resulting from active bank operations were evaluated. Dynamics volume of problem assets has been shows and their impact on the financial performance of the banking system have been determined. According to the analysis of statistical data conclusions on the effectiveness of managing problem assets was formulated.

Key words: problem assets, NPLs, credit transactions, reserves by Ukrainian banks to reimburse possible losses resulting from active bank operations.

Надійшло 13.11.2013 р.